

WWF Verdens naturfond
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA
Tlf: 22 03 65 00
post@wwf.no
www.wwf.no

Til:
Rovviltnemndene i region 4 og 5 v/sekretariatene
(fminpost@fylkesmannen.no, fmovpost@fylkesmannen.no)

Kopi:

Klima- og miljødepartementet

Oslo, 28.09.2023

Klage på lisenskvote for ulv innenfor ulvesonen i region 4 og 5

WWF Verdens naturfond viser til vedtak 18. september 2023 fra rovviltnemndene i region 4 og 5 om kvote for lisensjakt på ulv innenfor ulvesonen i lisensfellingsperioden 2022/2023. WWF klager med dette på vedtaket om å skyte 18 ulver i norsk revir Rafjellet og grenserevirene Rømskog og Fjornshöjden. Dette er en betydelig økning fra sekretariatets innstilling fra sommer 2023 på en kvote på inntil seks ulver i Rafjellet-reviret.

Ulven er totalfredet i Norge og står oppført som kritisk truet på den norske rødlisten. Felling kan derfor bare unntaksvis tillates dersom både grunnvilkårene og tilleggsvilkårene for slik felling er oppfylt. Disse vilkårene er ikke oppfylt i denne saken. Ingen av de fire revirene som er vedtatt tatt ut medfører fare for skade på beitedyr jf. naturmangfoldloven § 18 b). Det foreligger heller ikke offentlige interesser av vesentlig betydning som gir hjemmelsgrunnlag for felling i ulvesonen, jf. naturmangfoldloven § 18 c).

WWF kan ikke se at vedtaket fattet den 18. september 2023 av rovviltnemndene i region 4 og 5 er innenfor rammene av verken Grunnloven, Bernkonvensjonen eller naturmangfoldloven. WWF krever derfor at Klima- og miljødepartementet omgjør vedtaket, slik at det ikke fattes vedtak om uttak av revirene Rafjellet, Rømskog og Fjornshöjden.

Bakgrunn

Ulven er totalfredet og oppført som kritisk truet (CR) på Norsk Rødliste for arter (2015), med ekstremt høy risiko for å dø ut. Verden står midt i en global naturkrise og Norge var med på FNs naturavtale i 2022. Likevel fortsetter Norge å behandle ulven på en måte som holder den på en kritisk truet nivå. Dette er mest kritikkverdig og dobbeltmoralsk. Ulven står videre i en spesiell særstilling som oppført i vedlegg II til Bernkonvensjonen, som igjen stiller særskilt strenge krav til

Vi jobber for å stanse
naturødeleggelser og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

beskyttelse av arten, og lovverket åpner kun for noen snevre unntak fra forbudet mot å avlive ulv.

Bestandsstatus

Hele sørskandinaviske bestanden har vært 510 ulver i vinter 2022/2023 hvorav kun 43-44 var helnorske ulver mens 46-48 ulver var i grenserevir på begge sider av norsk – svensk grense. Det vil si at det var kun 89-92 ulver med helt eller delvis tilhold på norsk areal. Dette inkluderer 26 ulver som ble felt gjennom lisensjakt eller skadefelling i løpet av registreringsperioden.

WWF mener at et uttak i ulvesonen på 18 ulver utgjør en uakseptabel, og ulovlig, stor del av den resterende norske delbestanden av ulv.

Ulovlig jakt og innavl

Hovedutfordringene for ulvene i Skandinavia er ulovlig jakt og innavl.

Halvparten av dødeligheten hos ulv forårsakes av ulovlig jakt, og ifølge Skandulv er ulovlig jakt nå den enkeltfaktoren som i størst grad begrenser ulvebestanden i Skandinavia.

Innavlsnivået er svært høyt i den skandinaviske ulvebestanden, der to tilfeldige individer i snitt vil ha like mye felles genmateriale som søsken. Dette har betydelig innvirkning på individenes overlevelse og reproduksjon. For at den skandinaviske ulvebestanden skal være levedyktig på sikt, kreves det én reproduserende immigrant per generasjon, noe som har ikke vært oppnådd i Norge.

Ettersom ulovlig jakt og innavl utgjør to store trusler mot en sunn utvikling av ulvestammen, mener WWF at det fordrer ekstra forsiktighet med andre tiltak som rammer populasjonen, som statlig organisert lisensjakt.

Kunnskapsgrunlaget

I norsk rovviltforvaltning vises det ofte til at norske rovdyrbestander, og da særlig ulvebestanden, er blant bestandene av dyr i verden man har best og mest detaljert kunnskap om. WWF vil understreke at dette får svært begrenset betydning all den tid rovviltnemndene velger å ikke forholde seg til denne kunnskapen. Siden det (daværende) norske bestandsmålet for ulv ble nådd for første gang i 2016, og nemndene i region 4 og 5 dermed fikk myndighet til å vedta kvote for lisensfelling av ulv i ulvesonen, har samtlige kvotevedtak innenfor ulvesonen blitt påklaget. Klagene er uten unntak blitt avvist av nemndene og sendt til Klima- og miljødepartementet som klagemyndighet. I sin klagesaksbehandling har Klima- og miljødepartementet kommet til at samtlige vedtak fattet av rovviltnemndene har vært helt eller delvis ugyldige, med påfølgende

Vi jobber for å stanse
naturødeleggelser og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

omgjøring. Departementet har i alle tilfellene redusert størrelsen på nemndenes ønskede kvote, fordi nemndene har fattet langt større kvoter enn hva kunnskapsgrunnlaget (og hjemmelsgrunnlaget) har gitt rom for.

Hjemmelsgrunnlaget

I vedtaket står det følgende:

«Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg samt nærmere begrunnelse under som omhandler Rømskog og Fjornshöjden, og anser at det er hjemmel for lisensfelling innenfor revirene Rafjellet, Rømskog og Fjornshöjden etter naturmangfoldloven § 18 c. Det er her lagt vekt på det norske bestandsmålet, jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd andre punktum.»

I nemndenes vedtak reduseres altså hele begrunnelsen for å skyte ut tre flokker til § 18 c. Vi stiller imidlertid spørsmål ved vurderingen av hvilke interesser som er så viktige at de blir offentlige, og hvilke interesser som er så store at de blir vesentlige innenfor ulvesonen. Vurderingen av hensynet til andre offentlige interesser jf. § 18 c kan ikke være den samme innenfor som utenfor sonen, det må kunne forventes at terskelen innenfor sonen må være vesentlig høyere, og at spillerommet ikke er like stort som utenfor når det gjelder hva § 18 c kan inneholde. De samme hensynene er også rett og slett ikke til stede innenfor ulvesonen. Det går ikke sau på utmark i noen av de berørte revirene, og det er umulig å se at de tre flokkenes eksistens påvirker distriktpolitiske hensyn på en sånn måte at det kan argumenteres at fjerning av flokkene er nødvendig.

WWF vil også påpeke at det ikke foreligger noen utredninger eller forskning som fastslår at det vil være konfliktdepende å skyte ut stabile ulveflokker. Vi mener det er en grov saksbehandlingsfeil å anta at uttak av stabile flokker er konfliktdepende, og vil påpeke at det er like sannsynlig at uttakene kan ha motsatt effekt.

Det står følgende i nemndenes oppsummering:

«Nemndene mener det vil være av stor betydning for opprettholdelse av forutsetningen om todelt forvaltning innenfor ulvesonen at det skjer en aktiv forvaltning for å begrense konfliktnivået.»

WWF setter spørsmål rundt tolkning av det todelte målet som gjelder på nasjonalt nivå og ikke innenfor ulvesona. Ulvesona var opprettet med hensyn til å ta vare på ulv som en kritisk truet art, mens områder utenfor ulvesona er der hensynet til beitenæring må veie tyngre. Det er uakseptabelt å snikinnføre enda mer restriktiv ulveforvaltning innenfor selve ulvesona som er allerede begrenset til kun 5% av Norges fastlandsareal.

Vi jobber for å stanse
naturødeleggelser og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

Vedtaket sier følgende:

«Etter rovviltforskriften § 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og uttaket ikke truer bestandens overlevelse.»

WWF mener at det mangler grunnlaget for påstanden at uttaket ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen måte, jf. naturmangfoldloven § 18 annet ledd og Bernkonvensjonen.

Som begrunnelsen for uttak skrives det følgende:

«Aurskog-Høland kommune er en av kommunene i Norge med det høyeste predasjonstrykket knyttet til ulv. I praksis er det vanskelig å ivareta en bærekraftig viltforvaltning, andre viltarter og utmarksnæringer.»

WWF mener at i ulvesona må fokuset være på sameksistens med arten der man finner løsninger som ivaretar lokalbefolkningens behov framfor å stadig skyte veletablerte ulverevir.

Uakseptabel behandling av en kritisk truet art

WWF mener at det årlige lisensjakten har ikke noe faglig hold og gjennomføres hvert år kun på grunn av politisk press fra noen særinteressegrupper. På den måten holdes en kritisk truet art på en kritisk truet nivå på ubestemt tid. Dette er helt klart i strid med både naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen. Begrunnelsen at det finnes 6 revir i Norge hvorav 3 er helnorske er ikke tilstrekkelig til å tillate skyting av ett helnorsk revir. I vinterens bestandsregistrering av ulv var det påvist færre ulvekull og for første gang på sju år er det også dokumentert færre enn 100 ulver i Norge. Det sier seg selv at da må man være ekstremt restriktiv med lisensfelling, noe som viser seg ikke å være et tilfelle ut fra vedtaket.

Når verden står midt i en global naturkrise og mange arter opplever en stor nedgang er det merkelig at et rikt land som Norge driver så restriktiv rovviltpolitikk, ikke minst i lyset av den globale naturavtalen som Norge var med på å signere i fjor i Montreal. Naturavtalen forutsetter at alle land tar reelle skritt til å stanse tap av arter (mål 4). Da forventes det at rødlistede arter bygges gradvis opp og ikke holdes på kritisk truet nivå som er dessverre realiteten i dagens ulveforvaltning i Norge.

Vi jobber for å stanse
naturødeleggelser og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

Krav om omgjøring

Vedtak 18. september 2023 fra rovviltnemndene i region 4 og 5 oppfyller ikke de rettslige vilkårene for felling av ulv etter Grunnloven, Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven.

WWF krever at Klima- og miljødepartementet omgjør vedtaket slik at det ikke fattes vedtak om uttak av revirene Rafjellet, Rømskog og Fjornshøyden.

Vennlig hilsen

Zanete Andersone-Lilley (sign.)

Seniorrådgiver

WWF Verdens naturfond

Vi jobber for å stanse
naturødeleggelser og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no